

насильством чи погрозою застосування насильства [4, с. 22], а насильство – це протиправне застосування до потерпілого сили, яка є небезпечною для його життя чи здоров'я [4, с. 23].

На нашу думку, напад і є насильством, тобто без насильства не може бути нападу. Так, різні поняття визначають одне і теж явище. Виходячи з цього, визначення, зазначене в Кримінальному кодексі України, не уточнює зміст розбою, а створює тавтологію, яка негативно впливає на практику застосування законодавства, а також на тлумачення правових норм.

Не можна не погодитись із думкою І. І. Гуні, що перегляд традиційного визначення розбою в кримінальному законі сприятиме підвищенню ефективності кримінально-правової протидії цьому небезпечному прояву [6, с. 52]. Адже саме правильне розуміння поняття конкретного злочину сприяє правильній його кваліфікації, тобто формуванню точної кримінально-правової оцінки відповідного суспільно-небезпечного діяння.

Отже, виходячи з вищезазначеного, можна сформулювати таке визначення розбою. Ним є протиправне застосування сили, спрямованої на особу чи групу осіб з метою заволодіння чужим майном, яка є небезпечною для життя чи здоров'я осіб, або з погрозою застосування такої сили.

Список використаної літератури:

1. Казміренко В. О. Історичні передумови розбою як суспільно-небезпечного явища / В. О. Казміренко // Актуальні проблеми держави і права. – 2015. – Вип. 75. – С. 157-162.
2. Сухацький Р. П. Умови і проблеми відмежування розбою від кримінальних правопорушень із суміжним складом злочину та особливості його кваліфікації / Р. П. Сухацький // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2016. – № 3. – С. 176-181.
3. Горішній О. О. Кримінально-правова характеристика розбою: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / О. О. Горішній. – Дніпропетровськ, 2010. – 20 с.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 року № 2341-III (зі змінами та доповненнями станом на 12.01.2018 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Про судову практику у справах про злочини проти власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 року № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>.
6. Казміренко В. О. Психолого-юридична характеристика фізичного і психічного насильства в межах ст. 187 Кримінального кодексу України (розбій) / В. О. Казміренко // Адвокат. – 2009. – № 4. – С. 21-27.
7. Гуня І. І. Кримінально-правове визначення розбою та деякі питання його кваліфікації / І. І. Гуня // Право і Безпека. – 2004. – Т. 3, № 2. – С. 49-53.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент О. М. Сокурєнко

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ІСНУВАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

М. Л. Черкащенко (Павленко)

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Корупція супроводжує людство з найдавніших часів. Соціальні та історичні корені виникнення корупції сягають часів появи суспільства. Історичні передумови для цього з'явилися в давнині, коли людина прагнула виокремитися з-поміж інших дорогим подарунком. У первісних суспільствах плата жерцю, вождю або

воєначальнику за особисте прохання про допомогу розглядалось як універсальна норма.

Найбільш поширеним визначенням корупції є використання державної влади в корисних цілях. Корупція це – використання службового становища посадовими особами для надання за винагороду різного роду матеріальних благ, пільг, послуг або інших переваг.

Згідно з Національною антикорупційною стратегією на 2011-2015 роки, затвердженою Указом Президента України № 1001/2011 від 21 жовтня 2011р. пріоритетним напрямком антикорупційної політики держави повинно бути виявлення та усунення умов, що сприяють або можуть сприяти виникненню корупції.

Факторами корупції слід визнавати явища, процеси, інші чинники, які здійснюють будь-який детермінуючий вплив на корупцію, обумовлюючи корупцію як явище та породжуючи її конкретні прояви. Залежно від характеру детермінуючого впливу на корупцію їх можна поділити на загальні причини та умови корупції і причини та умови конкретних корупційних діянь [2, 48-57].

При цьому слід зазначити, що фактори корупції можуть бути поділені на ті, які властиві: усім державам; переважно державам певного рівня розвитку; безпосередньо конкретній державі.

Об'єктивною передумовою корупції у всіх державах є інститут делегування народом влади окремим своїм представникам і наявність механізму управління державою. В результаті в таких осіб з'являється можливість зловживати наданими повноваженнями в корисливих та інших особистих інтересах.

Суб'єктивною передумовою існування корупції є психологічна схильність певної частини людей до задоволення життєвих потреб у протиправний спосіб, у тому числі шляхом неправомірного використання влади чи службових повноважень. Дана властивість може мати різні ступені вираження: від цілеспрямованого проникнення у владні структури – до ситуативного використання влади в особистих інтересах [2, 347-349].

Фактично, кримінологічна наука говорить про зв'язок чи взаємодію об'єктів, їх співвідношення і причинність. Вчені-теоретики детермінанти корупційних злочинів поділяють на політичні, економічні, правові, організаційно-управлінські і соціально-психологічні фактори.

До політичних факторів віднесені: відсутність програми дій та предметності у впровадженні демократичних засад до різних сфер суспільного життя; повільний розвиток політичної структури та свідомості суспільства; відсутність системи виховання у службовців патріотичних почуттів, моральних, професійних якостей, розуміння того, що корупція підриває авторитет держави, етичні основи суспільної свідомості; недостатня визначеність і непослідовність у здійсненні антикорупційної політики; відсутність державної ініціативи та необхідних організаційних зусиль щодо створення громадських формувань задля підвищення активності населення в боротьбі з корупцією; відсутність ефективного парламентського контролю за діяльністю вищих посадових осіб виконавчої гілки влади, у тому числі керівників правоохоронних органів.

Економічними факторами є: несприятливі умови для правомірної діяльності усіх суб'єктів господарювання, особливо малого і середнього бізнесу; непрозорість процесів приватизації, вирішення інших господарських питань, оцінки прибутків, обсягу податків, одержання пільг тощо; зростання розриву між доходами підприємців

і державних службовців, наділених повноваженнями управління економічними процесами.

Правові фактори включають: недосконалість нормативно-правової бази, що не забезпечує ефективної протидії зловживанням чиновництвом, зберігає його надмірну закритість, не сприяє чіткому контролю за діяльністю службовців та надійному правовому захисту громадян від свавілля посадових осіб; відсутність цілісної системи правових засобів впливу на фактори, що обумовлюють корупційні злочини.

Організаційно-управлінськими чинниками є: слабка регламентація правил поведінки державних службовців, процедури здійснення їх повноважень, видання офіційних документів тощо; наявність у посадових осіб занадто широких можливостей для прийняття рішень на свій розсуд; поширеність випадків заміщення посад не на підставі ділових і моральних якостей особи, а через знайомство, особисту відданість, близькість політичних уподобань тощо; відсутність тестування на відповідність професійним і моральним якостям, періодичної ротації кадрів, формальне ставлення до їх атестації; відсутність механізмів унеможливлення прийняття на службу лідерів чи членів злочинних угруповань.

До соціально-психологічних факторів відносять: зорієнтованість значної частини населення на протиправне вирішення життєвих питань, внаслідок чого корупція з соціальної аномалії перетворюється у правило поведінки; низька психологічна готовність громадян протидії корупції [7, 12].

Сучасними факторами процвітання корупції в Україні стали:

1. Захоплення влади в Україні особами неукраїнського походження. Кількість українців у складі Верховної Ради складає тільки 22 відсотки, у складі Кабінету Міністрів тільки 15 відсотків. Виникає запитання: хто ж буде будувати українську незалежність та процвітаючу націю українців? Зрозуміло, що іноземці цього ніколи не зроблять. Історія України це неодноразово підтверджувала. Націю може врятувати тільки сама нація. Майбутнє держави Україна залежить від майбутнього української нації.

2. Боротьба фінансово-олігархічних груп за розширення сфер впливу, що призводить до знищення держави, суспільства та навколишнього середовища. У підсумку, до самознищення.

3. Відсутність системи виховання на основі національної культури, що призвело до втрати національної ідентичності та головних пріоритетів розвитку.

Історичний досвід показує недостатню активність українців у стратегічному і постійному намаганні побудови сильної національної держави. В той же час пройдений історичний шлях дав змогу зрозуміти, що ні поляки, ні німці, ні росіяни, ні татари, ні євреї, ні американці, ні будь-хто інший не зможуть відродити національну українську культуру та побудувати заможну та розвинуту Україну.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
3. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні» (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки від 14.10.2014 №1699-18 // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 46. – Ст. 2047.
4. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47. – Ст. 2051.
5. Державне управління в Україні. (Навчальний посібник) / В.Б. Авер'янов. – К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 1999. – С.149–162.

6. Корупція як соціальна патологія / Л.В. Багрій-Шахматов // Міжнародний науковий збірник / За ред. А.І.Комарової, М.О.Потебенька, В.П.Пустовойтенка та ін. – К.: Надрук. друкарськ. відділом наук. – дослід. ін-ту «Проблеми людини», 2001. – Том 22. – С. 48–57.

7. Кузьменко В.М. Визначення поняття та витоків корупції / В.М. Кузьменко // Актуальні питання протидії корупції: стан, проблеми та перспективи на майбутнє: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (17 жовтня 2014 р.). – Дніпропетровськ: ДДУВС, 2014. – С. 78.

8. Щегорцова В.М. Шляхи запобігання і протидії корупції в органах публічного управління України / В.М. Щегорцова // Державне будівництво. – 2012. – № 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2012_2_40.

Науковий керівник: к. політ н., доцент А. О. Овчаренко

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ

І. О. Шпак

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Дисципліна праці є одним із головних елементів трудових правовідносин, яка забезпечена засобом заохочення і переконання, а також примусу. Останній виявляється у існуванні інституту дисциплінарної відповідальності трудового права.

Дисциплінарна відповідальність поділяється на загальну і спеціальну. Існування спеціальної дисциплінарної відповідальності зумовлена на моє переконання тим, що від суворого дотримання дисципліни окремими категоріями працівників такими як: судді, прокурори, державні службовці, працівники транспорту, тощо залежить державна і громадська безпека, репутація державних органів влади.

Правова база спеціальної дисциплінарної відповідальності працівників, знаходиться сьогодні на етапі реформування. Проведення правової реформи, невід'ємним складником якої є вдосконалення механізму відповідальності працівників, передбачає необхідність удосконалення нормативних засад спеціальної дисциплінарної відповідальності.

Спеціальна дисциплінарна відповідальність регулюється законодавством, статутами, положеннями про дисципліну, спеціальними нормативними актами. До них відносяться: Закон України «Про державну службу», «Про судоустрій і статус суддів», «Про прокуратуру», «Про Вищу раду правосуддя», Постанова Кабінету Міністрів України «Про Положення про дисципліну працівників залізничного транспорту», Постанова Верховної Ради України «Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України».

Спеціальна дисциплінарна відповідальність поділяється на: спеціальну дисциплінарну відповідальність згідно із законодавством (відповідальність прокурорів, суддів, державних службовців); спеціальну дисциплінарну відповідальність за статутами (відповідальність прокурорсько-слідчих працівників, працівників навчальних, наукових та інших установ прокуратури); спеціальну дисциплінарну відповідальність положеннями про дисципліну (працівників залізничного транспорту).

Особливостями спеціальної дисциплінарної відповідальності є те, що вона характеризується спеціальним суб'єктом дисциплінарного проступку, особливим характером дисциплінарного проступку, спеціальними видами дисциплінарних стягнень, особливим порядком накладення та оскарження дисциплінарного стягнення.